

Making our world more productive

Patientinformation

Syrgasbehandling i hemmet

Linde: Living healthcare

Till dig som har kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL) och syrgasbehandling i hemmet.

Vid långt framskriden KOL är det vanligt med kronisk syrebrist i kroppen och därför har du ordinerats den här behandlingen.

Ju mer du vet desto mer kan du påverka din egen situation och vi hoppas att den här informationen är till stöd och hjälp för dig och dina anhöriga.

Här kan du läsa om vad behandlingen innebär, vilken typ av utrustning som finns och hur viktigt det är att du fortsätter röra på dig. Du hittar också praktisk information om kostnader, leveranser, förvaring och säker hantering.

Har du några frågor är du alltid välkommen att kontakta Linde Healthcare på telefon 08-731 18 00.

Innehåll

Vad kan du förvänta dig av behandlingen? . . .	4
Ordination och dosering	5
Du mår bättre av att röra på dig	6
Vad kan du själv göra?	6
Utrustning i hemmet	8
Utrustning vid fysisk aktivitet	8
Praktisk information	10

Vad kan du förvänta dig av behandlingen?

Syrgasbehandling i hemmet bygger på vetenskapliga studier som visar att syrgas ökar livslängden vid svår KOL. Genom att tillföra syrgas förbättras syrehalten i blodet och syresättningen i de inre organen, vilket minskar belastningen på hjärtat. Det bidrar till att den allmänna tröttheten minskar, att du orkar mer än tidigare och att din intellektuella kapacitet blir bättre.

Den andfåddhet som de flesta KOL-patienter upplever vid ansträngning kan däremot ofta kvarstå. Alla upplever heller inte någon omedelbar förbättring och då är det viktigt att komma ihåg att behandlingen är långsiktig.

Syrgas förbättrar syrehalten i blodet och syresättningen i de inre organen, vilket minskar belastningen på hjärtat.

Ordination och dosering

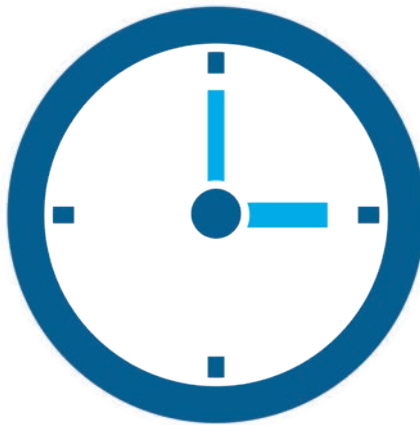
Din läkare ordinerar dels en syrgasdos som anges i liter per minut (L/min) och dels en dygnsbehandlingstid, hur många timmar per dygn du ska använda syrgasen. Eftersom syrebristen är kronisk behöver dygnsbehandlingstiden vara minst 16 timmar men ofta 24 timmar per dygn.

Läkaren skriver ordinationen i samråd med en sjuksköterska och ibland även en fysioterapeut. Syrgasbehovet varierar

beroende på om du är i rörelse eller i vila och man måste därför prova fram rätt dos.

Som för alla läkemedelsbehandlingar är det viktigt att du följer den ordination du fått och inte ändrar doseringen utan att rådfråga din läkare. Skulle du känna att ditt tillstånd ändras eller försämras ska du inte tveka att kontakta din vårdgivare för att fråga om råd.

Syrgasdos = antal liter per minut

Dygnsbehandlingstid = 16 – 24 timmar per dygn

Du mår bättre av att röra på dig

Att sluta röka, fortsätta röra på dig och undvika stillasittande är den bästa behandling du kan ge dig själv. Rörelse ökar livslängden och minskar såväl risken att försämras i din sjukdom och ditt behov av sjukhusvård. Det bidrar till att andnöden minskar och lindrar ångest och depression.

Regelbunden fysisk aktivitet rekommenderas därför till alla KOL-patienter, oavsett hur långt gången sjukdomen är. Genom att vara aktiv på den nivå du förmår – pyssla hemma, gå ut i trädgården, promenera, gympa – kommer du att må bättre och orka mer över tid.

Vad kan du själv göra?

Du kan själv påverka effekten av din syrgasbehandling. Kom ihåg att:

- Använda syrgasen de timmar du ska, varje dag. Allra helst dygnet runt. Din syrebrist är kronisk och behandlingen måste därför vara kontinuerlig. Kroppen kan nämligen inte lagra syrgas.
- Fortsätt röra på dig och var aktiv, även med syrgasen. Det finns både mobila eller bärbara utrustningar som du kan komplettera hem-syrgasen med.
- Fråga din läkare vilket värde din syremättnad i blodet ska ligga på när du använder syrgasen. Kom sedan överens med din läkare och oxygensköterska hur ni ska följa upp detta värde.

Behöver du ett individuellt träningsprogram, anpassning av syrgasdosen för aktivitet eller en bärbar syrgasutrustning som underlättar din vardag? Prata med din förskrivande läkare eller oxygensjuksköterska så hjälper de dig.

Utrustning i hemmet

Grundutrustningen vid syrgasbehandling i hemmet är en stationär syrgaskälla som kopplas till en lång syrgasslang. Oftast är det en eldriven koncentrator, som utvinnet syre ur den omgivande luften. Alternativet är en behållare med flytande syrgas (så kallat HemLOX[®], LOX = Liquid oxygen), som levereras hem och byts ut regelbundet.

Stationär koncentrator

Behållare och termos med flytande syrgas

Utrustning för fysisk aktivitet

Utöver den stationära syrgaskällan behöver du en mobil eller bärbar utrustning som underlättar fysisk aktivitet. En framgångsrik syrgasbehandling pågår i princip dygnet runt och en mobil utrustning är nödvändig för att du ska kunna röra dig. Prata med oxygensjuksköterskan om dina behov och vilken lösning som du tror passar dig bäst.

Lättviktsflaskor (LIV[®]) med komprimerad gas

Flytande syrgas i termos

Följande alternativ finns:

1. **Lättviktsflaskor med komprimerad gas**, så kallade LIV-flaskor, som är enkla att använda och lätta att dosera.
De levereras hem och byts ut vid behov. Flaskorna finns i två storlekar; 1,1 liter (vikt 2,5 kg) och 2 liter (vikt 3,8 kg), som du antingen kan dra i en väska/vagn eller bära i en ryggsäck.
2. **Flytande syrgas i termos** (så kallat HemLOX) som du själv fyller på ifrån en större behållare som levereras hem och byts ut regelbundet. Termosarna finns i flera olika storlekar som väger 1,5–3,6 kg.
3. **En batteridrivna koncentrator** kan vara praktisk när du ska ut och resa. Koncentratorerna finns i flera olika modeller och storlekar. Ett bra alternativ när en flaska komprimerad gas inte räcker till eller när du inte får ta med dig flytande syrgas.

Tillbehör

Det finns en rad olika tillbehör som kan underlätta syrgasbehandlingen. Till mobila utrustningar finns kärror, vagnar, väskor, ryggsäckar och bärremmar som kan underlätta rörligheten. Det finns även särskilda flaskkorgar att montera på rullstolen. Man kan också behöva kopplingar av olika slag eller extra filter till den stationära koncentratorn. Prata med oxygensjuksköterskan om vilka tillbehör som är aktuella för dig.

Batteridrivna koncentrator

Flytande syrgas – HemLOX

Praktisk information

Vad kostar behandlingen?

Syrgasbehandling i hemmet – såväl gas, flaskor, behållare och transport – ingår i högkostnadsskyddet. Har du redan nått taket i högkostnadstrappan betalar du ingenting. Om du har en stationär koncentrator står du däremot själv för den el som koncentratorn förbrukar.

Hur levereras syrgasen?

När din läkare ordinerat behandlingen hjälper oxygensköterskan dig att få rätt typ av utrustning och tillbehör. Om du har en stationär koncentrator får du vanligtvis låna den av din lungklinik, hjälpmedelscentral eller annan motsvarande verksamhet. Har du fått syrgas förskrivna på recept är det vanligt att du själv kontaktar ditt apotek och aktiverar receptet från läkaren. Apoteket beställer sedan syrgasen från Linde Healthcare, som levererar det hem till dig enligt överenskommelse. Om du har blivit ordinerad flytande syrgas får du utbildning i hur utrustningen fungerar och används i samband med den första leveransen.

Beställa mer syrgas

Du som har ordinerats flytande syrgas eller komprimerad syrgas i flaskor kommer att få ny syrgas levererad hem till dig. Apoteket kommer att ge dig information om hur du beställer mer och vilka dagar leveranserna sker.

Förvaring och placering i hemmet

- En stationär koncentrator placeras stående på golvet minst 20 cm från väggar, möbler och gardiner. På så sätt täpps inte koncentratorns luftintag eller luftutgång till.
- En behållare med flytande syrgas förvaras inomhus i rumstemperatur på en plats med god ventilation.
- En syrgasflaska placeras i ett ventilerat och lättillgängligt rum, där den kan stå eller ligga stadigt.

Ha alltid en varningsskylt i fastigheten som informerar räddningstjänsten vid brand om att det finns syrgasbehållare i huset eller lägenheten. Skylten ska sitta på ytterdörrens insida, 50 cm från dörrens nederkant.

Säkerhetsanvisningar

Vid rätt hantering medför syrgasbehandling i hemmet ingen ökad risk för brand eller olycka. Det är mycket viktigt att du noggrant tar del av säkerhetsföreskrifterna från din syrgasleverantör respektive lungklinik innan du påbörjar behandlingen.

Ömmande näsborrar

Syrgasbehandlingen kan göra så att slemhinnorna i näsborrarna blir torra och irriterade. Du kan behandla detta med salva, hudkräm, läppcerat eller nässpray, men tänk på att inte ha något fett på händerna när du hanterar syrgasflaskorna.

Att transportera och resa med syrgas

→ Vid biltransport ska syrgasen vara fastspänd Syrgaskoncentratorer och behållare med flytande syrgas ska fraktas upprätt. Se till att ventilationen är god.

→ Vid båtresa eller färjetransport måste du själv ta reda på vilka regler som gäller för att få ta med syrgas ombord. Kontakta det rederi du ska resa med.

→ Vid flygresor måste du själv ta reda på vad som gäller för det flygbolag du ska resa med. Reglerna skiftar ofta mellan bolagen.

Resor utomlands med syrgas

När du ska resa längre sträckor är det viktigt att planera resan i god tid och kontakta din resebyrå, oxygensköterska och Linde Healthcare. Vår partner Oxytravel hjälper dig och har hand om ditt syrgasbehov på resmålet.

Läs mer på vår hemsida www.linde-healthcare.se eller på www.oxygenworldwide.com. Du kan också kontakta Linde Healthcare kundcenter på telefon 08-731 18 00 för mer information.

Kontakta oss

Linde Healthcare kundcenter svarar på dina frågor, tar emot beställningar från apoteket och koordinerar alla leveranser till dig.

Öppettider vardagar kl 8.00–16.00

healthcare.se@linde.com

Telefon 08-731 18 00

Linde Gas AB

Linde Healthcare, Rättarvägen 3, 169 68 Solna

www.linde-healthcare.se

CONOXIA® medicinsk oxygen 100 %, medicinsk gas, komprimerad samt kryogen (syrgas). OTC. Ingår i läkemedelsförmånen vid receptförskrivning. ATC-kod: V03AN01. Indikation: Normobar syrgas: Behandla/förebygga akut och kronisk hypoxi oavsett genes. Del i färskgasflödet vid anestesi eller intensivvård. Drivgas vid nebulisatorbehandling. Första hjälpen-behandling med 100% syrgas vid dykarsjuka. Dessa indikationer gäller för alla åldersgrupper. Samt akut attack av Hortons huvudvärk (cluster headache). Denna indikation gäller endast för vuxna. Hyperbar syrgas (HBO): För behandling av dykarsjuka, luft/gas-embolier av annan genes. Vid kolmonoxidförgiftning. Som tilläggsbehandling vid osteoradionekros, clostridium-myonekros (gasgangrän). Behandlingen kan användas i alla åldersgrupper. För varningar, begränsningar och övrig information se fass.se. Senaste översyn av produktresumé: Komprimerad och kryogen syrgas 2019-09-02.